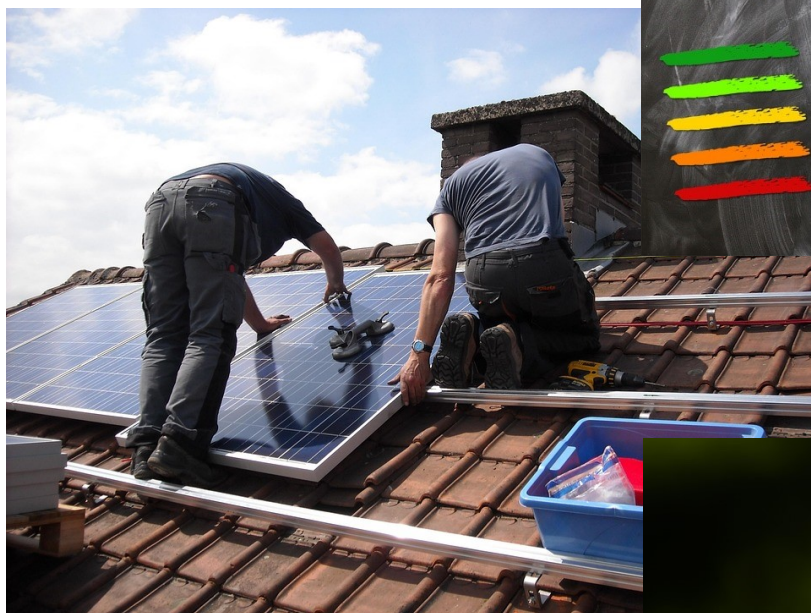

Uitgangspuntennotitie Warmteprogramma gemeente Eersel

Datum: 6 mei 2025
Versie: 1.0
Status: Definitief
Corsanummer: 25.08400

Inleiding

Begin dit jaar zijn we in de gemeente Eersel gestart met het opstellen van het Warmteprogramma. Het Warmteprogramma is een verplicht omgevingsprogramma en elke gemeente moet eind 2026 over zo'n programma beschikken. Het Warmteprogramma beschrijft het tijdpad en de benodigde acties om uiterlijk in 2050 de gebouwde omgeving aardgasvrij te verwarmen. Omgevingsprogramma's worden door het college vastgesteld. Deze uitgangspuntennotitie legt de basis voor het op te stellen Warmteprogramma. Deze notitie begint met een beschrijving van de methode waarop we de ambitie van het Warmteprogramma gaan bepalen. Daarna stellen we een drietal randvoorwaarden die we meenemen bij het bepalen van het voorkeursalternatief voor warmte. Vervolgens worden de uitgangspunten beschreven die als kaders gaan dienen bij het opstellen van het Warmteprogramma. Deze uitgangspunten zijn vormgegeven als kleine beslispunten, met een omschrijving van de voordelen, alsmede de kanttekeningen en alternatieven die per uitgangspunt mogelijk zijn. Deze uitgangspunten geven het Warmteprogramma dus een bepaalde richting. Als laatste geven we nog een beschrijving van het vervolgproces tot vaststelling van het Warmteprogramma.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1 De ambitie voor het Warmteprogramma	4
2 Randvoorwaarden	5
3 Uitgangspunten	6
3.1 Aanwijsbevoegdheid	6
3.2 Voorkeur voor collectieve oplossing	6
3.3 Gebiedsgerichte aanpak	7
3.4 Natuurlijke momenten	8
3.5 Klimaatneutrale gassen	8
3.6 Integrale benadering: Circulariteit	9
3.7 Focus op stedelijk gebied	10
3.8 Participatie: Consultieve stijl	11
4 Vervolg	12
Bijlage 1: Opgave verregaand verduurzaamde woningen	13
Bijlage 2: Kaart Startanalyse Laagste nationale kosten	14

1 De ambitie voor het Warmteprogramma

De ambitie voor 2050 is helder: De hele gebouwde omgeving wordt aardgasvrij verwarmd. Voor de weg daar naartoe willen we enkele mijlpalen opnemen met een SMART-ambitie over aantallen te verduurzamen woningen. In deze notitie nemen we nog geen harde ambitie op, maar beschrijven we kort de methode waarmee we de ambitie voor 2030 gaan bepalen.

Het voorstel is om voor het ambitieniveau voor 2030 de nationale doelstellingen te vertalen naar een lokale ambitie. Met de Klimaatwet (2022) is de CO₂-reductiedoelstelling voor 2030 op 55% gelegd. Dit is voor de gebouwde omgeving (woningen en utiliteitsgebouwen) vertaald naar een doelstelling om voor 2030 2,5 miljoen woningen verregaand verduurzaamd te hebben (ongeveer 1/3 van de totale woningvoorraad). Dit komt voor de gemeente Eersel neer op 2.759 woningen. Woningen zijn verregaand verduurzaamd als ze ten minste aardgasvrij-ready zijn. Dit zijn woningen waarvan de schil voldoende is geïsoleerd om de stap naar aardgasvrij te maken. Een deel van deze opgave is al gerealiseerd, omdat er de afgelopen decennia veel woningen zijn geïsoleerd. Als deze methodiek wordt gevolgd, ligt de resterende opgave tot 2030 ergens tussen 599 en 1410 woningen. Hier is sprake van een grote spreiding, omdat er ook nog een groot aantal woningen geen vastgesteld energielabel, maar waarvan de verwachting is dat de energetische staat van de woning voldoende is voor de overstap naar aardgasvrij. Als deze methodiek wordt gevolgd door het college, dan wordt de opgave de komende maanden verder geconcretiseerd tot een ambitie die we kunnen opnemen in het Warmteprogramma. Zie onderstaande tabel en bijlage 1 voor een toelichting op deze methodiek.

Woningvoorraad Eersel op 31-12-2018	8.277
Opgave verregaand verduurzaamde woningen	2.759 -
Aardgasvrije woningen (bouwjaar ≤ 2018)	805 -
Vastgestelde energielabels A(++++) (bouwjaar ≤ 2002)	536 -
Resterende opgave	1410
Berekende energielabels A(++++)	819 -
Resterende opgave met aftrek van woningen met een berekend label A(++++)	599

2 Randvoorwaarden

In deze uitgangspuntennotitie onderscheiden we randvoorwaarden van uitgangspunten. Uitgangspunten worden gezien als vertrekpunt van het beleidsproces, waarna nieuwe inzichten of input van belanghebbenden hier een ander licht op kan werpen. Randvoorwaarden zijn hardere kaders en dit moet in elk scenario in orde zijn. Binnen het Warmteprogramma voorzien wij drie randvoorwaarden die nodig zijn om woningeigenaren mee te krijgen en de kosten van de transitie acceptabel te houden voor de maatschappij als geheel.

- **Nationale kosten:** De totale directe, financiële kosten van de maatregelen die nodig zijn om een aantal woningen een transitie te laten doormaken naar een duurzame warmtevoorziening, afgezet tegen de kosten van de huidige warmtevoorziening. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om alle investeringskosten, maar niet om de subsidies en BTW.
- **Eindgebruikerskosten:** De kosten die een gebruiker op jaarbasis maakt bij verduurzaming van de warmtevoorziening van een woning ten opzichte van de startsituatie, minus de jaarlijkse baten die hier tegenover staan.¹
- **Toekomstbestendigheid:** In het geval van een warmtenet is de warmtebron voor de langere termijn beschikbaar, waardoor gebouweigenaren de zekerheid hebben dat ze ook in de toekomst met die warmtebron over warmte kunnen blijven beschikken.

In het vervolgproces worden deze begrippen meetbaar gemaakt, zodat de verschillende warmte-alternatieven kunnen worden getoetst aan deze randvoorwaarden.

¹ Voor de randvoorwaarden 'Nationale kosten' en 'Eindgebruikerskosten' is gebruik gemaakt van het begripkader van het nationale programma Verbetering Informatie Voorziening Energietransitie. Hierbij gaat het om een begripkader dat nog formeel moet worden vastgesteld. Eventuele wijzigingen worden later nog doorgevoerd.

3 Uitgangspunten

Deze notitie bevat acht uitgangspunten die dienen als vertrekpunt voor het opstellen van het Warmteprogramma. De uitgangspunten zijn divers en variëren van het proces (participatieniveau) tot de inhoud (geen gebruik maken van klimaatneutrale gassen). Elke van de volgende acht paragrafen bevat een uitgangspunt, met daarbij een toelichting en argumenten. Verder worden er, indien aanwezig, kanttekeningen en alternatieven bij geplaatst, zodat hier een gedegen besluitvorming over kan plaatsvinden.

3.1 Aanwijsbevoegdheid

Uitgangspunt	In het Warmteprogramma maken we nog geen gebruik van de aanwijsbevoegdheid.
Omschrijving	De aanwijsbevoegdheid is een wettelijke bevoegdheid van gemeenten waarmee zij gebieden kunnen aanwijzen die binnen een bepaalde periode aardgasvrij moeten worden. Na een periode van minimaal acht jaar kan de gasvoorziening voor die gebieden worden afgesloten en moeten woningeigenaren dus over zijn op een alternatief. Na de Transitievisie heeft de gemeente Eersel ingezet op gemeentebrede maatregelen zoals de subsidies, de energiecoaches en de maatregelen in het kader van energiearmoede. Het voorstel is om in dit Warmteprogramma nog geen gebruik te maken van de aanwijsbevoegdheid en eerst in te zetten op de gebiedsgerichte aanpak en het ondersteunen en ontzorgen van woningeigenaren. Dit is een logische opbouw van de regierol die bij gemeenten ligt. Ten slotte is er in onze gemeente nog veel te winnen met het aardgasvrij-ready maken van de naoorlogse woningen. Voor de korte termijn moet de CO₂-reductie voorop staan en in het uitvoeringsplan moet per buurt de afweging worden gemaakt wat de meest geschikte volgende stappen zijn. Daarbij moet ook een directe koppeling worden gemaakt met de randvoorwaarde om de eindgebruikerskosten betaalbaar te houden voor kopers en huurders.
Kanttekeningen	• Enexis adviseert om de aanwijsbevoegdheid in te zetten. Dit biedt hen een duidelijke einddatum van de aardgasvoorziening in een bepaalde buurt, op basis waarvan zij hun investeringsplanning kunnen inrichten. • De aanwijsbevoegdheid helpt om inwoners te activeren bij het verduurzamen van hun woning, aangezien zij op zoek moeten naar een alternatief voor het aardgasnetwerk dat dan op een bepaald moment gaat verdwijnen.
Alternatieven	1. Wel gebruik maken van de aanwijsbevoegdheid. 2. Inzichtelijk maken of er binnen afzienbare tijd in bepaalde buurten gasleidingen moeten worden vervangen en als dat het geval is voor die buurten de aanwijsbevoegdheid overwegen, zodat de investering in het gasnetwerk kan worden uitgespaard.

3.2 Voorkeur voor collectieve oplossing

Uitgangspunt	In het Warmteprogramma kijken we voor de alternatieve warmtevoorziening naar collectieve oplossingen waar mogelijk en individuele oplossingen waar nodig.
Omschrijving	Met dit uitgangspunt sluiten we aan op de keuze die al eerder in de Transitievisie Warmte is gemaakt. In de Transitievisie Warmte is een afwegingskader opgenomen waarin de eerste afweging als volgt luidt: 'collectief waar mogelijk, individueel waar nodig'. Er is al sprake van netcongestie in onze regio en het

	duurt naar verwachting nog een hele tijd voordat Enexis het elektriciteitsnet zodanig heeft uitgebreid dat elke woning in een buurt over kan op een elektrische warmtepomp. Elektrisch rijden en koken versterken de capaciteitsvraag op het elektriciteitsnet nog verder. Om het elektriciteitsnet te ontlasten, willen we eerst onderzoeken of er collectieve oplossingen mogelijk zijn (bijvoorbeeld een (zeer) lage temperatuur warmtenet). Door voor de verwarming van woningen andere bronnen te gebruiken dan elektriciteit wordt de verduurzaming niet geremd door de congestie op het elektriciteitsnet. Als het warmtenet niet haalbaar of betaalbaar blijkt te zijn, volgt de individuele warmtepomp als voorkeursalternatief.
Kanttelingen	• Er zijn op dit moment veel warmtenetten waar de kosten voor eindgebruikers flink toenemen. Op het moment dat voor bepaalde buurten het warmtenet als voorkeursalternatief uit de technische analyse komt, volgen er nog een aantal vervolgstappen om de (financiële) haalbaarheid en eindgebruikerskosten te in kaart te brengen. • Het ontwikkelen van warmtenetten brengt een groot aantal vraagstukken met zich mee. Zo moet de eigendom bij grotere warmtenetten (vanaf 1500 woningequivalenten) voor ten minste vijftig procent in publieke handen zijn. Op het moment dat in bepaalde gebieden in onze gemeente een warmtenet een realistische optie wordt, worden de risico's en kanttelingen verder in kaart gebracht.
Alternatieven	1. Alleen inzetten op de individuele elektrische warmtepomp. Door collectieve oplossingen uit te sluiten, wordt er geen zorgvuldige afweging van de verschillende opties gemaakt.

3.3 Gebiedsgerichte aanpak

Uitgangspunt	In het Warmteprogramma maken we gebruik van de gebiedsgerichte aanpak.
Omschrijving	Als we op de huidige lijn doorgaan, oftewel, het initiatief vanuit inwoners laten komen en hen vervolgens waar mogelijk faciliteren, halen we de doelstelling van een aardgasvrij Eersel in 2050 niet. Gemeenten hebben een regierol als het gaat om de verduurzaming van de gebouwde omgeving en daarom is het belangrijk dat we meer initiatief nemen om inwoners te activeren en te ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning. Eén van de manieren om dit te doen is het toepassen van de gebiedsgerichte aanpak. Hiermee wordt op buurt- of wijkniveau de opgave voor de Warmtetransitie concreter gemaakt, zodat de gemeente veel gerichter acties kan opzetten en het ondersteuningsaanbod kan laten aansluiten bij de behoefte in die buurt. Deze aanpak staat al beschreven in het Klimaatakkoord en is inmiddels beproeft door het hele land. Tot op heden hebben we vooral gemeente-brede initiatieven opgezet. Nu is het zaak er met de gebiedsgerichte aanpak voor te zorgen dat meer woningeigenaren worden geactiveerd om aan de slag te gaan met het verduurzamen van hun woning en meer kleinschalige ondersteuningsacties op te zetten. De verwachting is dat dit ervoor gaat zorgen dat meer woningeigenaren aan de slag gaan met verduurzamen van hun woning. Dit wordt waarschijnlijk nog versterkt doordat we als gemeente gaan inzetten op het proactief benaderen van mensen.
Kanttelingen	• Het toepassen van de gebiedsgerichte aanpak kan ervoor zorgen dat het ondersteuningsaanbod voor inwoners verschilt afhankelijk van de plek waar je woont.

	Het toepassen van de gebiedsgerichte aanpak vraagt om structurele uitvoeringscapaciteit (bijvoorbeeld in de vorm van energiecoaches) en middelen om acties op te zetten. Een uitvoeringsplan zet je niet op voor één jaar, dus het is belangrijk dat bij het vaststellen van een uitvoeringsplan de uitvoeringscapaciteit en financiële middelen ook meerjarig beschikbaar zijn zodat inwoners ook zekerheid kan worden geboden over wat ze mogen verwachten van de gemeente.
Alternatieven	Er kan voor worden gekozen om de gebiedsgerichte aanpak niet toe te passen, maar te blijven focussen op acties en maatregelen voor de hele gemeente. Mogelijk zorgt dit ervoor dat er minder uitvoeringscapaciteit nodig is. Nadeel hiervan is dat dit waarschijnlijk niet de gewenste versnelling tot gevolg zal hebben. Dit besluit is ook tegenstrijdig met het collegebesluit (7 januari jl.) om een uitvoeringsplan voor de kern Duizel te gaan opstellen.

3.4 Natuurlijke momenten

Uitgangspunt	In het Warmteprogramma focussen we op de 'natuurlijke momenten' om de volgende stap in het verduurzamingsproces te zetten.
Omschrijving	We moeten het verduurzamingsproces voor woningeigenaren zo makkelijk mogelijk maken. Dit kunnen we doen door ze in alle stappen van het verduurzamingsproces te ontzorgen, maar ook door hen op zogenaamde 'natuurlijke momenten' te benaderen voor de volgende stap in het verduurzamingsproces. Door specifiek in te zetten op deze momenten, verwachten we dat meer mensen ook daadwerkelijk de stap gaan zetten om aan de slag te gaan met verduurzaming. Bij natuurlijke momenten denken we onder andere aan een verhuizing, verbouwing of het vervangen van de cv-ketel. We willen ervoor zorgen dat we woningeigenaren op die momenten voorzien van de juiste informatie en de juiste ondersteuning om hen zover te krijgen dat moment ook te gebruiken om een verduurzamingsstap te zetten. Deze strategie zal zowel in de gebiedsgerichte aanpak als voor gemeentebrede acties worden gebruikt. Hoewel dit uitgangspunt niet echt kanttekeningen of alternatieven kent, is het wel als uitgangspunt opgenomen, omdat we in het ondersteuningsaanbod van de gemeente de speciaal de focus willen leggen op acties die rekening houden met de natuurlijke momenten.
Kanttekeningen	Niet van toepassing.
Alternatieven	Niet van toepassing.

3.5 Klimaatneutrale gassen

Uitgangspunt	In het Warmteprogramma zien we klimaatneutrale gassen niet als reëel en haalbaar alternatief.
Omschrijving	Bij de verduurzaming van woningen zijn er grofweg vier strategieën te onderscheiden: - De individuele elektrische warmtepomp; - Warmtenet met midden- en hogetemperatuurbronnen; - Warmtenet met (zeer) lagetemperatuurbronnen; - Klimaatneutrale gassen. Onder klimaatneutrale gassen verstaan we groen gas – gas uit biomassa zoals plantenresten, mest of algen – of groene waterstof. De landelijke analyses la-

	ten voor veel agrarische gebieden (zoals de gemeente Eersel) een hoge potentie voor klimaatneutrale gassen zien (zie bijlage 2). Hier zijn op het gebied van haalbaarheid wel de nodige kanttekeningen bij te plaatsen. De schaalontwikkeling van de productie van groen gas blijft de afgelopen jaren flink achter bij de voorspellingen. In het Klimaatakkoord is als doel gesteld om in 2030 2 miljard m³ groen gas per jaar te produceren, maar in 2024 was de landelijke productiecapaciteit slechts 294 miljoen m³. Ook de potentie van waterstof voor de gebouwde omgeving is waarschijnlijk maar beperkt. Bij het omzettingsproces van duurzame elektriciteit naar waterstof gaat 20-40% verloren, waarmee waterstof het qua efficiëntie aflegt tegen volledig elektrische initiatieven zoals een warmtepomp of elektrische boiler. Daarnaast blijft er voorlopig flinke schaarste aan waterstof en zijn er sectoren die prioriteit krijgen bij de toedeling van waterstof.² Vanwege de onduidelijkheid over de beschikbaarheid van klimaatneutrale gassen, wordt met dit uitgangspunt voorgesteld dat dit alternatief in dit Warmteprogramma niet wordt opgenomen als voorkeursalternatief. We blijven de ontwikkelingen van klimaatneutrale gassen de komende jaren volgen en kijken daarbij ook naar ontwikkelingen in onze eigen gemeente waar agrariërs mogelijk ook hiermee aan de slag gaan. Deze ontwikkelingen kunnen worden verwerkt in de herijking van het Warmteprogramma die uiterlijk in 2030 volgt.
Kanttekeningen	Bepaalde typen woningen zijn met de overige verduurzamingsstrategieën lastiger te verduurzamen. Denk hierbij aan monumenten en oudere woningen in het buitengebied. Een deel van deze woningen kan waarschijnlijk niet genoeg worden verduurzaamd om over te stappen op een duurzaam warmtealternatief.
Alternatieven	Er kan worden besloten om klimaatneutrale gassen niet uit te sluiten als voorkeursalternatief binnen dit Warmteprogramma.

3.6 Integrale benadering: Circulariteit

Uitgangspunt	In het Warmteprogramma houden we ook rekening met circulariteit.
Omschrijving	De verduurzaming van de gebouwde omgeving heeft tot doel om energiekosten te besparen en CO₂-uitstoot terug te brengen. De bouwsector is in Nederland verantwoordelijk voor 11% van de totale CO₂-uitstoot. In een poging de verduurzaming van woningen zo efficiënt mogelijk te regelen, wordt vaak gekozen voor de isolatiemaatregelen met relatief hoge CO₂-uitstoot in de productie-fase. In dit geval is efficiënt beleid geen effectief beleid, omdat CO₂-reductie binnen de gebouwde omgeving leidt tot veel extra CO₂-uitstoot binnen de bouwsector. Door circulariteit als uitgangspunt mee te nemen voor het Warmteprogramma zorgen we voor daadwerkelijk effectief beleid dat de CO₂-uitstoot niet alleen terugbrengt in de energiesector, maar ook in de bouwsector. Er zijn verschillende manieren waarop de gemeente in haar handelen de circulariteit kan bevorderen:

² Voor bepaalde sectoren is er geen goed verduurzamingsalternatief buiten waterstof. Denk hierbij aan de industrie die zeer hoge temperatuur nodig heeft, als grondstof voor plastic en intercontinentaal vliegen en varen. Voor de gebouwde omgeving zijn meestal goede alternatieven in de vorm van een warmtenet of individuele elektrische oplossing. Hoewel er geen landelijk beleid is over de toedeling van waterstofcapaciteit aan bepaalde sectoren, lijkt het niet aannemelijk dat er binnen afzienbare tijd veel waterstof beschikbaar komt voor de gebouwde omgeving.

	• Bij het verduurzamen van de eigen gemeentelijke gebouwen gebruik maken van circulaire materialen; • Bij het opzetten van collectieve inkoopacties geven we de voorkeur aan aanbieders die gebruik maken van circulaire materialen; • De gemeente kan, vergelijkbaar met de ISDE, extra subsidie beschikbaar stellen om circulaire isolatiemaatregelen aan te moedigen; • Op lokaal niveau de productie van bio-based materialen bevorderen, zodat er economische kansen ontstaan voor agrariërs en er meer materialen beschikbaar komen om woningen circulair te kunnen isoleren. Met dit uitgangspunt wordt in het proces van het Warmteprogramma geïnventariseerd wat de gemeente kan doen om de circulariteit van de warmtetransitie te bevorderen.
Kantttekeningen	• Als we besluiten bij gemeentelijke aanbestedingen ook het circulaire aspect te laten meewegen, kan dit gevolgen hebben voor de prijs die de gemeente of onze inwoners uiteindelijk betalen voor verduurzamingsmaatregelen. Dit werpt mogelijk extra belemmeringen op voor inwoners om aan de slag te gaan met de verduurzaming van hun woningen. • Circulaire verduurzamingsmaatregelen zijn op dit moment nog minder gangbaar dan reguliere verduurzamingsmaatregelen. Dit zorgt ervoor dat er waarschijnlijk minder aanbiedende partijen zijn en er mogelijk meer nadelen aan kleven.
Alternatieven	1. Het breder maken van een beleidsprogramma kan ook de focus afleiden van het oorspronkelijke doel. We hebben maar beperkte capaciteit en financiële middelen en moeten dit verdelen over de verschillende beleidsdoelen. Vanuit die gedachtegang kan ertoe worden besloten om het doel van het Warmteprogramma heel strak te formuleren en daarbij niet te veel capaciteit en financiële middelen aan bijvoorbeeld circulariteit te besteden. 2. Er kan ook voor worden gekozen om niet alleen circulariteit, maar ook andere beleidsdoelen mee te nemen in het Warmteprogramma. Denk hierbij aan zaken als klimaatadaptatie (afkoppelen) en natuur-inclusiviteit (doelstellingen Soortenmanagementplan). Deze zaken worden vaak ook door de gemeente opgepakt, maar hebben geen directe koppeling met de warmtetransitie. Door in het Warmteprogramma ook een koppeling te maken met deze beleidsdoelen, kan de uitvoering van al deze beleidsdoelen mogelijk efficiënter worden ingericht. Daarnaast is het vanuit het inwonersperspectief logischer als de gemeente met één duidelijk verhaal komt en niet voor elk doel een aparte brief of coach stuurt.

3.7 Focus op stedelijk gebied

Uitgangspunt	In het Warmteprogramma leggen we de focus op het stedelijk gebied.
Omschrijving	Het voorstel is om voor dit eerste Warmteprogramma de focus te leggen op het stedelijke gebied. In het stedelijke gebied kunnen we getalsmatig de meeste impact maken. Hier staan de meeste woningen (ongeveer 87,9%) en dit gebied is dus ook verantwoordelijk voor veruit de meeste CO₂-uitstoot. Als er op een bepaald gebied een focus wordt gelegd, betekent dat ook dat op andere gebieden minder focus wordt gelegd. Dat is in dit geval het buitengebied. In het buitengebied staan de woningen relatief ver van elkaar af, is er een

	grote verscheidenheid aan woningen in bouwjaar en woningtype en zijn er allerlei belemmeringen. Zo wordt voor de bebouwde kom de komende jaren gewerkt aan een Soortenmanagementplan voor een omgevingsvergunning flora en fauna, maar gaat deze niet gelden voor het buitengebied. Hierdoor moeten woningeigenaren in principe een ecologisch onderzoek laten uitvoeren voordat ze bepaalde isolatiemaatregelen kunnen gaan uitvoeren. Verder is de potentie voor klimaatneutrale gassen volgens de Startanalyse van het PBL in het buitengebied het grootst. Daarom is het voorstel om in dit Warmteprogramma de focus te leggen op het stedelijk gebied.
Kantttekeningen	Door in dit Warmteprogramma focus aan te brengen op het stedelijk gebied, wordt er minder gedaan om inwoners uit het buitengebied te ondersteunen bij de verduurzaming van hun woning. Dit kan bij de betreffende inwoners leiden tot een gevoel van ongelijkheid.
Alternatieven	Er kan voor worden gekozen om het buitengebied op gelijkwaardig niveau mee te nemen in dit Warmteprogramma.

3.8 Participatie: Consultieve stijl

Uitgangspunt	Voor de participatie voor het Warmteprogramma maken we gebruik van de consultieve participatiestijl.
Omschrijving	De laatste jaren hebben we al veel input vanuit inwoners en stakeholders opgehaald als het gaat om hun mening en visie op verduurzaming. Zo zijn er de afgelopen jaren inwonerspeilingen geweest over verschillende onderwerpen van duurzaamheid die als input kunnen worden gebruikt voor het Warmteprogramma. Daarom is het niet nodig om voor dit beleidsdocument weer een inwonerspeiling te organiseren. Dat betekent niet dat er in het Warmteprogramma geen keuzes worden gemaakt die inwoners raken. In het Warmteprogramma maken we een afweging van de wijze waarop we inwoners willen ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning en geven we voor een aantal kernen/buurtten een voorkeursalternatief voor aardgas. Dit is in eerste instantie een technische exercitie. Dit voorkeursalternatief geeft inwoners duidelijkheid over de alternatieve warmtebron die de gemeente op dit moment voorziet voor een bepaalde buurt. Op het moment dat voor een bepaalde buurt een gebiedsuitvoeringsplan wordt opgesteld, wordt er flink ingezet op burgerparticipatie om te toetsen of het voorkeursalternatief ook echt past bij dit gebied. Verder is het belangrijk om te vermelden dat er voor de inhoud van het Warmteprogramma input wordt opgehaald bij allerlei stakeholders, zoals Enexis, WSZ, de dorpsraden en KempenEnergie. Tot slot moet het ontwerp-Warmteprogramma te zijner tijd ter inzage worden gelegd, waardoor iedereen de ruimte krijgt om zienswijzen mee te geven aan het college bij de vaststelling van het Warmteprogramma.
Kantttekeningen	Door bij het opstellen van het Warmteprogramma uit te gaan van het consultieve participatieniveau, kunnen inwoners het gevoel krijgen onvoldoende te zijn meegenomen in de besluitvorming die hierover gaat plaatsvinden. Het is belangrijk dat in alle communicatie wordt aangegeven dat er input wordt gebruikt, alleen dat we niet speciaal voor dit beleidstraject weer een compleet participatietraject gaan opzetten. Omdat we al beschikken over die informatie.

Alternatieven

1. Er kan voor worden gekozen om voor het Warmteprogramma in te zetten op een hogere trede op de participatieladder.

4 Vervolg

Het vaststellen van deze uitgangspuntennotitie is de eerste stap om te komen tot het eerste Eersels Warmteprogramma. Het beleidsproces om te komen tot het Warmteprogramma bestaat uit vijf stappen met daarbij een indicatieve planning. Deze planning is afhankelijk van de nadere uitwerking van het beleidsproces en de vervolgstappen die tijdens het proces nodig blijken. Zo is nog onduidelijk of er voor het opstellen van het Warmteprogramma een MER-proces doorlopen moet worden. Daarnaast loopt er parallel aan dit traject een haalbaarheidsonderzoek naar een warmtenet voor de kern Eersel. De resultaten van dat onderzoek moeten uiteindelijk een plek krijgen in het Warmteprogramma.

Beleidsstap	Periode
1 Input verzamelen	Feb '25 – apr '25
2 Uitgangspuntennotitie vaststellen	Apr '25 – jun '25
3 Uitwerking voorkeursalternatief en tijdspad per kern	Jul '25 – nov '25
4 Uitwerking Warmteprogramma	Okt '25 – dec '25
5 Warmteprogramma vaststellen	Jan '26 – apr '26

Het Warmteprogramma betreft een verplicht omgevingsprogramma. Daarmee moet het ontwerp-Warmteprogramma voor een periode van minimaal zes weken ter inzage worden gelegd en is het vaststellen van het Warmteprogramma een bevoegdheid van het college. Aangezien het hier gaat om een mogelijk ingrijpend beleidsdocument en de gemeenteraad eerder heeft laten zien veel interesse te hebben in onderwerpen op het gebied van duurzaamheid, wordt de gemeenteraad op gezette momenten gevraagd om input voor het Warmteprogramma. Op 20 mei wordt er een raadsinformatiebijeenkomst georganiseerd waar deze uitgangspuntennotitie wordt besproken. Daarnaast wordt het ontwerp-Warmteprogramma tijdens de terinzagelegging ook voor wensen en bedenkingen voorgelegd aan de gemeenteraad.

Bijlage 1: Opgave verregaand verduurzaamde woningen

Doelstelling verregaand verduurzamen woningen

In de Klimaatwet is als doelstelling voor 2030 opgenomen dat op nationaal niveau 2,5 miljoen woningen verregaand verduurzaamd moeten zijn. Dit bedraagt ongeveer $\frac{1}{3}$ van de totale woningvoorraad van Nederland in 2018. Wanneer we deze doelstelling vertalen naar Eersel, betekent dit dat we 2.759 woningen³ verregaand verduurzaamd moeten hebben in 2030.

Definitie verregaand verduurzamen

Een verregaand verduurzaamde woning is een woning die ten minste aardgasvrij ready is. Deze woning is dus geïsoleerd naar de isolatiestandaard. Woningen die na 2002 gebouwd zijn, moeten volgens het Bouwbesluit al voldoende geïsoleerd zijn om van het aardgas af te kunnen. Woningen die na 2002 gebouwd zijn, tellen we dan ook niet mee als verregaand verduurzaamde woning, wanneer deze alleen goed geïsoleerd is.

Het aardgasvrij maken van woningen levert voor deze woningen echter wel een grote besparing op. En woningen die tussen 2002 en 2018 gebouwd zijn, werden nog wel aangesloten op aardgas. Woningen die na 2018 gebouwd zijn, moeten volgens het bouwbesluit al aardgasvrij gebouwd worden. Deze woningen tellen we niet mee in onze opgave om te verduurzamen.

Opgave te verduurzamen woningen

Voor de opgave voor het aantal te verduurzamen woningen kijken we dus naar de Eerselse woningvoorraad op 31 december 2018. Van deze woningen moet een derde deel verregaand verduurzaamd zijn in 2030. Voor woningen die tussen 2002 en 2018 gebouwd zijn, betekent dit dat deze woningen aardgasvrij moeten worden. Voor de woningen die voor 2002 gebouwd zijn, betekent dit dat zij ten minste geïsoleerd moeten zijn naar de isolatiestandaard.

De opgave ziet er als volgt uit:

Woningvoorraad Eersel op 31-12-2018	8.277
Opgave verregaand verduurzaamde woningen	2.759 -
Aardgasvrije woningen (bouwjaar ≤ 2018)	805 -
Vastgestelde energielabels A(++++) (bouwjaar ≤ 2002)	536 -
Resterende opgave	1410
Berekende energielabels A(++++)	819 -
Resterende opgave (met aftrek van woningen met een berekend label A(++++))	599

³ Woningvoorraad Eersel in 2018 bedroeg 8.277 woningen. $\frac{1}{3} * 8.277 = 2.759$ woningen.

Bijlage 2: Kaart Startanalyse Laagste nationale kosten

